

16.99x15.1	1	8 עמוד	מקור ראשון - כותרת	12.11.2010	24889569-1
55430					

בזכות שתלי ה'שבלול': גובר היקף השילוב של ילדים לקויי שמיעה בכיתות רגילות

שלמה שדה

השבוע ייערך יום ההתרמה השנתי לארגוני החירשים

עד לא מכבר השתלבותם של ילדים חירשים בחברה הייתה כמעט בלתי-אפשרית. התגברות השימוש בשתלים קוכליאריים (ראה מסגרת) הביאה לשילוב גדל והולך של ילדים חירשים בחברה וחלקם אף לומדים בכיתה רגילה.

אבי (שם בדוי) התחיל השנה ללמוד בכיתה א' בבית הספר 'עשה חיל' שבאפרת. לפני כמה שנים הוא עבר ניתוח לשתל באוזן אחת, והוא ממתין כעת להשתלה באוזן השנייה. הוריו של אבי, שידעו כי מבחינה קוגניטיבית בנם הוא ילד נבון וחכם אף למעלה מן הממוצע, היו נחושים לשלבו בכיתה רגילה, ובית-הספר נענה לאתגר. הנגשת כיתה לילד לקוי שמיעה מסובכת לעתים אף יותר מהנגשת המרחב הבית-ספרי לילד בכיסא גלגלים, ותהליך ההנגשה הושלם רק כעת. במסגרת התהליך הורכבו תקרה ורצפה אקוסטיות בכיתה על-מנת לצמצם רעשי רקע; הוגבר בכיתה הבידוד בפני רעש, והורכב בה מזגן שקט במיוחד שיאפשר לשהות בה בלי לפתוח חלונות. בנוסף, עוברים המורים בבית הספר הדרכה ספציפית לגבי המאפיינים של לקות שמיעה והשלכותיה.

אמו של אבי, דינה, מסבירה כי השתלים הקוכליאריים הופכים את השתלבותם של

למעלה מהממוצע אצל תלמידים לקויי שמיעה, אך בבתים הפרטיים של החברים שום דבר אינו מובן מאליו, כיוון שאצל חבריו של הילד ואצל הוריהם המודעות להיבטים המיוחדים של לקויי שמיעה היא נמוכה.

לקראת יום ההתרמה השנתי שייערך השבוע על-ידי ארגוני החירשים ועמותת 'ניצן', מקווים בעמותות שתרומתם של אזרחי ישראל לא תתבטא רק בכסף אלא גם בהעצמת יכולתן של הקהילה והחברה לקלוט את החירשים לתוכן באופן מיטבי. לתרומה באמצעות sms ניתן לשלוח את הספרה 10 למספר 3388.

ילדים לקויי שמיעה בכיתה רגילה ובחברה ליעד אפשרי. "הקבלה של כולם היא חלק מהחזון של בית הספר 'עשה חיל', והדבר בא לידי ביטוי כבר שנים בקליטת העלייה בבית-הספר", מספרת אורית. "בית הספר הוא חלק מקהילה חמה ותומכת, והילדים עושים מאמץ לשתף את אבי כחבר לכל דבר, לשתף אותו במשחקים ואף להזמין אותו אליהם הביתה".

למורי השילוב בבתי הספר השונים ברור כי האתגר המרכזי הוא השילוב החברתי. בית הספר עושה את המוטל עליו ופעמים אף הרבה מעבר לכך, וכיום ניתן לצפות להצלחה לימודית

השתל הקוכליארי: איך זה עובד

תהליך הקליטה החושית מורכב משלשה שלבים עיקריים: קלט מגיע לאיבר חישה, אותות חשמליים עוברים ממנו למוח, ובמוח מתבצעים עיבוד ופרשנות של המידע הנקלט. חירשות (כמו גם עיוורון) מוחלטים הם מצב שבו כל שלושת השלבים אינם יכולים להתקיים. אולם אם מרכז השמיעה במוח נותר תקין, מסוגלת הטכנולוגיה העכשווית לבצע את הקלט באוזן באופן מלאכותי באמצעות שתל קוכליארי ("שבלול").

בתוך האוזן ישנן מעין שערות דקיקות הרגישות למגוון תדירויות גלי הקול שהאוזן שור-מעת. תנועתן של שערות אלו מתורגמת לאותות עצביים הנשלחים למרכז השמיעה שבמוח. כאשר המערכת הזו לקויה, השתל מחקה את פעולתה באופן אלקטרוני: הוא מחובר באלקטרוטודות זעירות אל עצבי-האוזן, ושולח אותות חשמליים לעצב על-פי גלי הקול שנקלטים בו. השמיעה איננה אקוסטית אלא אלקטרונית, אולם ניתן להבחין בקולות ולבצע הפרדה מסוימת כך שהתקשורת באמצעות דיבור הופכת אפשרית.